

Kollsnes prosessanlegg

Kollsnesanlegget spiller en nøkkelrolle når det gjelder transport av gass i store mengder fra felt i norsk del av Nordsjøen til kunder i Europa. Gass fra Kollsnes utgjør rundt 40 prosent av totale norske gassleveranser. De enorme gassmengdene i Troll-feltet var starten på det hele.

Troll er selve hjørnesteinen i norsk gassproduksjon. Da feltet ble erklært drivverdig i 1983, kom spørsmålet om hvilken vei de enorme gassmengdene skulle ta for å komme trygt fram til brukerne. Løsningen ble et mottaksanlegg på Kollsnes i Øygarden kommune nordvest for Bergen.

Kollsnes prosessanlegg er i dag et senter for behandling av gass fra feltene Troll, Fram, Visund og Kvitebjørn. På Kollsnes blir gassen rensset, tørket og komprimert før den sendes som tørrgass gjennom eksportrør til Europa. I tillegg transporteres noe gass i eget rør til Naturgassparken Vest i Øygarden, der Gasnor behandler og distribuerer gass til innenlands forbruk. Kondensat, eller våtgass, som er tyngre komponenter i gassen, føres i rør til Mongstad (Vestprosess). Her viderebehandles produktet og fraksjoneres til propan, butan og nafta.

Selve prosessanlegget består i hovedsak av tre duggpunktsanlegg. I duggpunktsanleggene skilles kondensatet ut fra gassen. I tillegg finnes et eget anlegg for utvinning av flytende våtgass (Natural Gas Liquids - NGL). Tørrgass fra DPC anleggene og NGL anlegget trykkes opp ved hjelp av de seks eksportkompressorene og sendes ut i transportsystemet via eksport-rørledningene Zeepipe IIA og IIB.

40%

Gass fra Kollsnes utgjør rundt 40 prosent av totale norske gassleveranser.

Slik kom gassen til Kollsnes

Anlegget var opprinnelig en del av Troll gass. Troll gass besto i tillegg opprinnelig av Troll A-plattformen og de to rørledningene som går mellom plattformen og landanlegget.

Beslutningen om å bygge prosessanlegget for Troll-gassen på Kollsnes kom etter at Troll-partnerne ønsket å flytte prosess-anlegget på land.

Shell var utbyggingsoperatør for prosessanlegget på Kollsnes, mens Equinor tok over operatøransvaret da anlegget ble satt i drift i 1996. Gassbehandlingskapasiteten var den gang 84 millioner standard kubikkmeter gass per dag (Sm³/d). Kort tid etter ble gass fra Troll B, C og senere Fram, koblet til dette systemet. I 2004 og 2005 ble gass fra henholdsvis Kvitebjørn og Visund, ført i eget rør inn til Kollsnes. Et anlegg for utvinning av våtgass (NGL) ble også bygget og satt i drift i 2004 for å behandle gass fra Kvitebjørn og Visund.

144,5 millioner

standard kubikkmeter per døgn (Sm³/d).

Kapasitet som monner

Utvidelsene siden oppstarten i 1996, har bidratt til at Kollsnes-anlegget har en eksportkapasitet på 144,5 millioner standard kubikkmeter per døgn (Sm³/d). Kapasiteten i anlegget blir optimalt utnyttet.

Gass prosessert på Kollsnes, utgjør årlig nærmere 40 prosent av de samlede norske gassleveransene til Europa og dekker energibehovet til husholdninger og bedrifter i flere europeiske land. Når gassen forlater prosessanlegget, styres den fra Gasscos senter for transportkontroll på Karmøy til mottaksterminaler for norsk gass på det europeiske kontinent og i Storbritannia.

Hele Kollsnes-området teller 2000 mål, hvorav 700 mål er planert ut. Dette gir plass til mulige utvidelser. Teknologisk skjer det en kontinuerlig oppgradering av anlegget for å opprettholde sikker drift og høye gassleveranser. Driften av anlegget baserer seg på bruk av elektrisk kraft via ledningsnettet i regionen. Kollsnes er derfor et industrianlegg med minimale utslipp til luft og sjø. Miljøovervåking av eget område pågår døgnet rundt.

Kollsnesanlegget er et 24-timers samfunn- et maskineri som har det nødvendige for å være i drift hele døgnet. I like mange timer skal det være en sikker arbeidsplass for alle som har sitt daglige virke på anlegget. I arbeidet med helse, miljø og sikkerhet har risikoforvaltning, risikostyring og forebygging av ulykker høy prioritet.

Et prosessanlegg for gass skal samtidig være en god og velkommen nabo. Bedriften informerer jevnlig om virksomheten og har løpende kontakt med lokale myndigheter og representanter for naboer.

Hjørnesteinsbedrift i vest

I dag har rundt 350 personer sitt daglige virke på Kollsnes. I tillegg til funksjoner utført av fast ansatte i Equinor, inngår modifikasjons- og vedlikeholdstjenester, ISO-fag, vakt- og sikringstjenester, renhold, kantine og leirdrift levert av eksterne tjenesteleverandører. Av yrkesgrupper på Kollsnes finner vi ingeniører og fagarbeidere som prosessoperatører, elektrikere, mekanikere og laboranter samt merkantilt og administrativt personell.

Gassbehandlingsanlegget på Kollsnes er en hjørnesteinsbedrift i Øygarden kommune og i Bergensregionen. 350 årsverk gir betydelige ringvirkninger for lokalt næringsliv i form av arbeidsplasser og inntekts- og eiendomsskatt. Ulike utbyggingsprosjekter og daglig drift gir kjærkomne oppdrag til industribedrifter og firmaer både nasjonalt og lokalt. Kollsnes prosessanlegg eies av Gassled, et interessentskap bestående

av flere olje- og gasselskaper og investeringselskaper med virksomhet på norsk sokkel. Gassled eier også rørledningsnettet som fører norsk gass til Europa.

Gassco overtok på vegne av Gassled operatøransvaret på Kollsnes i 2004. Equinor er ansvarlig for den daglige driften av anlegget basert på en driftsavtale med Gassco.

Som en oase lyser prosessanlegget opp
kystlandskapet en sensommerkveld i Øygården

Fakta

Produksjon:

Behandler gass fra Troll, Fram, Visund og Kvitebjørn

Klarsignal for bygging:

1990

Produksjonsstart:

Oktober 1996

Operatør:

Gassco

Teknisk tjenesteleverandør:

Equinor

Daglig kapasitet:

144,5 millioner standard kubikkmeter (Sm³) gass og 9000 Sm³, eller 57.000 fat kondensat

Rørsystemer:

Statpipe, Zeepipe, Europipe, Norpipe, Langeled Sør og Franpipe.

Årsverk:

350

Areal:

2000 mål

Gassled:

Gassled er et interessentskap som eies av olje- og gasselskaper og investeringselskaper som ble opprettet i 2003. Gassled er den formelle eieren av infrastrukturen forbundet med gasstransporten fra norsk sokkel. Interessentskapet har ingen ansatte, og organiseres gjennom ulike komiteer med spesifikke oppgaver.

Gassleds eiere (pr. september 2019):

Petro AS

CapeOmega

Solveig Gas Norway AS

Silex Gas Norway AS

Equinor Energy AS

